

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ZDROWIA**

z dnia 29 października 2003 r.

**W SPRAWIE WYKAZU DZIEDZIN PIEŁĘGNIARSTWA ORAZ
DZIEDZIN MAJĄCYCH ZASTOSOWANIE W OCHRONIE
ZDROWIA, W KTÓRYCH MOŻE BYĆ PROWADZONA
SPECJALIZACJA I KURSY KWALIFIKACYJNE, ORAZ
RAMOWYCH PROGRAMÓW SPECJALIZACJI DLA
PIEŁĘGNIAREK I POŁOŻNYCH**

(Dz. U. Nr 197, poz. 1922)

- Wyciąg -

ZAŁĄCZNIK Nr 20

**RAMOWY PROGRAM BLOKU SPECJALISTYCZNEGO
SPECJALIZACJI W DZIEDZINIE PROMOCJI ZDROWIA I
EDUKACJI ZDROWOTNEJ DLA PIEŁĘGNIAREK**

I. Cel kształcenia

Celem kształcenia jest uzyskanie przez pielęgniarkę specjalistycznych kwalifikacji w dziedzinie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej oraz uzyskanie tytułu specjalisty w tej dziedzinie.

II. Czas trwania specjalizacji

1. Łączna liczba godzin wynosi 1.060 godzin dydaktycznych.
2. Liczba godzin w bloku ogólnozawodowym wynosi 330 godzin.
3. Liczba godzin w bloku specjalistycznym wynosi 730 godzin, w tym w części teoretycznej 405 godzin, w części praktycznej 325 godzin.

III. Wykaz umiejętności będących przedmiotem kształcenia

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka powinna:

1. Motywować społeczność lokalną do podejmowania działań w obszarze promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Promocji Zdrowia i Edukacji Zdrowotnej dla Pielęgniarek

2. Omówić i zastosować modele promocji zdrowia.
3. Inicjować i opracować programy promocji zdrowia i programy profilaktyczne w regionie.
4. Dokonać ewaluacji programu promocji zdrowia i modyfikować go w zależności od wyników.
5. Planować i wdrażać działania w zakresie promocji zdrowia oraz edukacji zdrowotnej na poszczególnych szczeblach administracji samorządowej.
6. Pozyskać środki finansowe na realizację zadań promocji zdrowia.
7. Przygotować dokumentację niezbędną do powołania organizacji pozarządowej działającej w obszarach promocji zdrowia.
8. Współpracować w organizacjach pozarządowych w zakresie promocji zdrowia.
9. Planować działania edukacyjne.
10. Współpracować ze środkami masowego przekazu w obszarze działania promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej.
11. Przygotować konferencję prasową tematycznie związaną z promocją zdrowia.
12. Przygotować materiały informacyjne na potrzeby edukacji zdrowotnej.
13. Prowadzić strategię marketingową.
14. Interpretować zachowania zdrowotne jednostki, grupy społecznej.
15. Ułożyć i realizować plan interwencji zdrowotnej na podstawie diagnozy zachowań zdrowotnych.
16. Dobierać odpowiednie metody edukacji zdrowotnej w zależności od potrzeb grup społecznych.
17. Wskazać środki dydaktyczne do prowadzenia edukacji zdrowotnej.
18. Dokonać ewaluacji programów edukacyjnych.
19. Eliminować trudności w realizacji promocji zdrowia i określić sposoby ich rozwiązywania.
20. Podejmować działania mające na celu poprawę zdrowia ludności.
21. Szkolić innych pracowników ochrony zdrowia w zakresie wprowadzania oraz realizowania działań promujących zdrowie i zapobiegania chorobom.
22. Powołać zespół wielozadaniowy w zakresie promocji zdrowia.
23. Organizować placówki promocji zdrowia.

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Promocji Zdrowia i Edukacji Zdrowotnej dla Pielęgniarek

24. Prowadzić dokumentację realizowanych zadań.

IV. Plan nauczania

Lp.	MODUŁ	Liczba godzin
I	Komunikowanie w promocji zdrowia	30
II	Modele planowania interwencji zdrowotnej	120
III	Organizacja i zarządzanie w promocji zdrowia	60
IV	Media, marketing i reklama w promocji zdrowia	90
V	Edukacja zdrowotna w promocji zdrowia	105
Teoria - liczba godzin		405

Lp.	STAŻ	Liczba godzin
1	2	3
I	Centrum zdrowia publicznego	35
II	Urząd administracji publicznej	35
III	Narodowy Fundusz Zdrowia - dział zajmujący się finansowaniem zadań promocji zdrowia	15
IV	Poradnia zdrowia psychicznego	28
V	Poradnia uzależnień	35
VI	Zakład pracy	14

VII	Szpital promujący zdrowie	21
VIII	Biuro lub Ośrodek lub Gabinet promocji zdrowia	35
IX	Placówka wychowawczo-dydaktyczna	35
X	Stacja sanitarno-epidemiologiczna	72
Staż - liczba godzin		325

V. Program nauczania

MODUŁ I. KOMUNIKOWANIE W PROMOCJI ZDROWIA

1. Cel modułu

Kształtowanie umiejętności efektywnej komunikacji interpersonalnej dla celów edukacji i promocji zdrowia.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka powinna:

- 1) określić wpływ umiejętności komunikowania werbalnego i niewerbalnego na efektywność kształtowania postaw prozdrowotnych;
- 2) dobrać i zastosować metody wywierania wpływu w promowaniu zdrowia;
- 3) wyjaśnić znaczenie wpływu społecznego, stereotypów, siły sugestii i argumentacji w promocji zdrowia;
- 4) diagnozować trudności komunikacyjne w relacjach promotor zdrowia - odbiorca;
- 5) rozwiązywać bariery komunikacyjne w działaniach edukacyjnych promotora zdrowia.

3. Treść nauczania:

- 1) podstawy komunikacji w promocji zdrowia:
 - a) nadawca, odbiorca, kontekst, nastawienie,
 - b) cele, argumenty, analiza oczekiwań drugiej strony,
 - c) skuteczność komunikowania się w odniesieniu do promocji zdrowia,

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Promocji Zdrowia i Edukacji Zdrowotnej dla Pielęgniarek

- d) model planowania według Barbary Woynarowskiej, Marii Sokołowskiej;
- 2) planowanie interwencji zdrowotnej na przykładzie modelu "PRECEDE-PROCEED":
- a) analiza problemu,
 - b) diagnoza społeczna i epidemiologiczna,
 - c) diagnoza behawioralna i środowiskowa,
 - d) diagnoza edukacyjna i organizacyjna,
 - e) diagnoza strategiczna,
 - f) ewaluacja efektywności interwencji;
- 3) monitorowanie i ewaluacja programów promocji zdrowia:
- a) sposoby monitorowania,
 - b) ankieta jako podstawowe narzędzie badawcze,
 - c) zbieranie i opracowanie materiałów badawczych,
 - d) ewaluacja i analiza wyników,
 - e) planowanie i wdrażanie zmian.

MODUŁ III. ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE W PROMOCJI ZDROWIA

1. Cel modułu

Przygotowanie pielęgniarki do organizowania, realizowania i zarządzania promocją zdrowia na poszczególnych poziomach.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka powinna:

- 1) inicjować i zarządzać działaniami w zakresie promocji zdrowia;
- 2) powołać, utworzyć zespół międzysektorowy do realizacji programów promocji zdrowia;
- 3) nawiązać współpracę z przedstawicielami różnych instytucji, w tym instytucji pozarządowych;
- 4) zorganizować ośrodek promocji zdrowia lub gabinet promocji zdrowia;
- 5) określić rolę i zadania koordynatora do spraw promocji zdrowia na różnych szczeblach zarządzania;
- 6) wskazać źródła finansowania działań promocji zdrowia;
- 7) przewidywać trudności w realizacji promocji zdrowia oraz określać sposoby ich rozwiązywania.

3. Treści nauczania:

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji w Dziedzinie Promocji Zdrowia i Edukacji Zdrowotnej dla Pielęgniarek

- 1) systemy promocji zdrowia na poziomie centralnym, wojewódzkim i lokalnym:
 - a) międzysektorowy zespół do spraw promocji zdrowia,
 - b) krajowy, wojewódzki ośrodek promocji zdrowia,
 - c) ośrodek lub gabinet promocji zdrowia na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej,
 - d) koordynator lub specjalista do spraw promocji zdrowia;
- 2) organizacja ośrodka lub biura promocji zdrowia;
- 3) rola i zadania promotora zdrowia:
 - a) działania stymulujące wzrost stanu zdrowotnego społeczeństwa,
 - b) realizacja zadań wynikających z polityki prozdrowotnej państwa, województwa, powiatu, gminy,
 - c) udzielanie pomocy merytorycznej i metodycznej w związku z realizacją zadań prozdrowotnych;
- 4) strategię działań w pracy promotora zdrowia:
 - a) rozpoznawanie potrzeb środowiska w zakresie umacniania zdrowia,
 - b) planowanie,
 - c) programowanie,
 - d) motywacja środowiska,
 - e) wdrażanie,
 - f) animacja środowiska na rzecz promocji zdrowia,
 - g) monitoring,
 - h) koordynowanie działalności,
 - i) przeprowadzenie ewaluacji,
 - j) współpraca międzysektorowa,
 - k) koszty działalności,
 - l) udział w tworzeniu polityki zdrowotnej;
- 5) organizacje pozarządowe w promocji zdrowia:
 - a) fundacje i stowarzyszenia wspierające działania w zakresie promocji zdrowia,
 - b) podstawy prawne założenia fundacji, stowarzyszenia;
- 6) sposoby i źródła pozyskiwania środków na zadania promocji zdrowia.

MODUŁ IV. MEDIA, MARKETING I REKLAMA W PROMOCJI ZDROWIA

1. Cel modułu

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji w Dziedzinie Promocji Zdrowia i Edukacji Zdrowotnej dla Pielęgniarek

Przygotowanie pielęgniarki do współpracy ze środkami społecznego przekazu, stosowania marketingu i reklamy w promocji zdrowia.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka powinna;

- 1) nawiązać współpracę ze środkami społecznego komunikowania;
- 2) zastosować środki społecznego komunikowania w działalności promocji zdrowia;
- 3) omówić korzyści współpracy promotora zdrowia z mediami;
- 4) zorganizować seminarium, sympozjum, konferencję;
- 5) wskazać sposoby i techniki udzielenia wywiadu w środkach masowego przekazu;
- 6) opracować ulotkę, plakat, tablicę instruktażową;
- 7) przygotować artykuł do prasy;
- 8) przygotować treść komunikatu radiowego lub telewizyjnego;
- 9) zastosować elementy public relations w promocji zdrowia;
- 10) prowadzić strategię marketingową.

3. Treści nauczania:

- 1) współpraca ze środkami społecznego komunikowania:
 - a) rola mediów w promocji zdrowia,
 - b) zasady współdziałania z prasą - artykuł do prasy,
 - c) zasady współdziałania z radiem - komunikat, wywiad i audycja radiowa,
 - d) zasady współdziałania z telewizją - komunikat i program telewizyjny,
 - e) internet w promocji zdrowia,
 - f) korzyści wynikające ze współpracy promotora zdrowia z mediami;
- 2) podstawy public relations:
 - a) public relations a marketing i reklama,
 - b) zasadnicze kierunki działań public relations,
 - c) strategia public relations;
- 3) konferencje, sympozja, seminaria - ich rola w promocji zdrowia:
 - a) sformułowanie tematu,
 - b) dobór wykładowców - ABC dobrego prelegenta,
 - c) określenie czasu i miejsca,
 - d) przygotowanie sali szkoleniowej i środków dydaktycznych,

- e) dobór uczestników, zaproszenia,
 - f) przygotowanie materiałów szkoleniowych,
 - g) udział i rola mediów;
- 4) teoretyczne aspekty marketingu:
- a) pojęcie marketingu,
 - b) struktura marketingu,
 - c) planowanie, organizowanie i kontrola działalności marketingowej,
 - d) marketing w wybranych obszarach działalności, w tym działalność organizacji nieochodowych,
 - e) badania marketingowe,
 - f) reklama jako element marketingu,
 - g) środki akcydensowe.

MODUŁ V. EDUKACJA ZDROWOTNA W PROMOCJI ZDROWIA

1. Cel modułu

Przygotowanie pielęgniarki do roli promotora i edukatora zdrowia społeczności lokalnej.

2. Wykaz umiejętności wynikowych

W wyniku realizacji treści nauczania pielęgniarka powinna:

- 1) wyjaśnić znaczenie metodyki w edukacji zdrowotnej;
- 2) planować edukację zdrowotną opartą na prawidłowo sformułowanych celach i strategii nauczania;
- 3) stosować planowanie kierunkowe, wynikowe i metodyczne w edukacji zdrowotnej;
- 4) dobierać odpowiednie formy i metody edukacji zdrowotnej w zależności od potrzeb;
- 5) określać środki dydaktyczne do prowadzenia edukacji zdrowotnej;
- 6) dokonać ewaluacji programów edukacyjnych;
- 7) modyfikować programy edukacji zdrowotnej;
- 8) stosować indywidualizację w edukacji zdrowotnej.

3. Treści nauczania:

- 1) dobór i formułowanie celów edukacji zdrowotnej:
 - a) rola i znaczenie działania celowego,
 - b) cele ogólne, operacyjne i szczegółowe,
 - c) taksonomia celów,

- d) operacjonalizacja celów;
- 2) planowanie w pracy edukatora zdrowia:
 - a) rola i znaczenie planowania,
 - b) planowanie kierunkowe,
 - c) planowanie wynikowe,
 - d) planowanie metodyczne;
- 3) dobór tematów edukacji zdrowotnej w oparciu o analizę danych epidemiologicznych, demograficznych i zagrożeń zdrowotnych społeczności lokalnej;
- 4) strategie nauczania w edukacji zdrowotnej:
 - a) strategia nauczania przez rozwiązywanie problemów (wykorzystanie metod nauczania: pogadanka problemowa, metoda sytuacyjna, giełda pomysłów na wybrane tematy),
 - b) strategia nauczania przez przeżywanie (wykorzystanie metod: inscenizacja, dialog na wybrane tematy),
 - c) strategia nauczania przez działanie (wykorzystanie metod: pokaz, demonstracja, ćwiczenie na wybrane tematy),
 - d) strategia nauczania przez badanie (wykorzystanie metod: dyskusja, metoda przypadku na wybrane tematy),
 - e) strategia multimedialna (wykorzystanie pakietu multimedialnego na temat np. Profilaktyka chorób układu krążenia - wykorzystanie podręcznika audiowizualnego na wybrane tematy),
 - f) wady i zalety omawianych metod;
- 5) narzędzia i metody sprawdzania wyników edukacji zdrowotnej:
 - a) dobór metod ewaluacji,
 - b) testy, ankiety,
 - c) skala postaw (Likerta).

VI. Kwalifikacje kadry dydaktycznej

1. Organizator kształcenia zapewnia w przedmiotowej dziedzinie kształcenia wykładowców posiadających:

- 1) tytuł naukowy profesora w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów;
- 2) stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów;
- 3) stopień naukowy doktora w dziedzinie odpowiadającej tematyce wykładów.

2. Wykładowcami mogą być osoby mające nie mniej niż pięcioletni staż zawodowy w dziedzinie będącej przedmiotem specjalizacji, doświadczenie dydaktyczne oraz spełniają co najmniej jeden z warunków:

Kształcenie Podyplomowe – Specjalizacja – Program Specjalizacji
w Dziedzinie Promocji Zdrowia i Edukacji Zdrowotnej dla Pielęgniarek

- 1) posiadają tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa;
- 2) posiadają tytuł specjalisty w dziedzinie promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej lub w dziedzinie pokrewnej;
- 3) posiadają specjalizację lekarską w dziedzinie medycyny odpowiadającą dziedzinie pielęgniarstwa będącej przedmiotem specjalizacji;
- 4) posiadają wykształcenie wyższe mające zastosowanie w ochronie zdrowia lub inne kwalifikacje niezbędne do realizacji wybranych zagadnień.